

28

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasilo Čebelarskega
društva za Slovenijo

1925

Štev. 12

VSEBINA

Ivan Jurančič	177	Opazovalne postaje	188
Črtice o nepotrebnem orodju	179	Društvene vesti	190
Čebelarški sejmi v starih časih	181	Vesti iz podružnic	190
Kuhanje voska	184	Drobiž	192
Kaj je z nosemo v Sloveniji?	187	Listnica uredništva	192

Kako pridelas obilo medu,
te nauči Žnideršičeva knjiga **„Naš panj“**.

Razpošilja M. Humek, Ljubljana. — Cena
s poštino vred Din 42.—, za inozemstvo
franko Din 44.—

Blagovni oddelek kupuje **vosek**

in plača Din 30.— do Din 35.— za kilogram po kakovosti. Kdor ima
vosek na prodaj naj ga prinese ali pošlje takoj ali vsaj kmalu po novem
letu blagovnemu oddelku.

Pravtako prosimo tudi čebelarje, ki želijo zamenjati vosek za

satnice

da pošljejo vosek pred koncem meseca januarja blagovnemu oddelku.
Satnice bodo prejeli meseca marca. Ves nakupljeni in v zameno poslani
vosek bo vprihodnje blagovni oddelek s pomočjo posebnega postopanja
še enkrat natančno prečistil in bodo izdelane satnice brezhibne, lepo
rumene in dobro odtisnjene.

Blagovni oddelek Čebelarškega društva za Slovenijo
v Ljubljani, Semeniška ul. 2. I.

Posode za med po nizki ceni.

Blagovni oddelek je oskrbel posebne posode za razpošiljanje medu iz lahke, najfinejše
pločevine. Posoda je znotraj vernirana in drži 25 kg. Vsaka doza tehta 1 1/4 kg in je
primerna, da se računa v tej posodi prodani med brutto za netto. Ker je doza iz šib-
kejšje pločevine, mora pri razpošiljanju posameznih doz po železnici priti v poseben
lesen obod. Cena za dozo znaša Din 40.—, za lesen obod pa Din 12.— Le pri vagonskih
pošiljativah je obod nepotreben. Kdor naroči doze po pošti ali železnici mu priračunamo
in pošljemo tudi obod, le kdor kupi dozo osebno jo more dobiti tudi brez oboda. —

Blagovni oddelek Čebelarškega društva v Ljubljani Semeniška ul 2. I.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI

UREJUJE AVGUST BUKOVEC, LJUBLJANA, GRUBERJEVO NABREŽJE 14.

Letnik XXVIII.

— Ljubljana, 1. decembra 1925. —

Številka 12.

Ivan Jurančič

čebelarški potovalni učitelj.

Andrej Kalan.

Na zadnjem občnem zboru Čebelarskega društva za Slovenijo sem čestital gospodu Jurančiču, potovalnemu čebelarskemu učitelju in odborniku društva, za 40 letnico, odkar se peča s čebelami. V teh 40 letih

je Jurančič tako pridno delal, tako razumno in vztrajno se izpopolnjeval v čebelarški stroki, agitiral, napravljaj shode in tečaje po raznih krajih naše domovine, posebno po Štajerskem, da izpolnjujemo v našem listu le svojo dolžnost, ako se ob tej izredni priliki spominjamo neumorno delavnega čebelarskega strokovnjaka Jurančiča.

Rojen 6. dec. 1861 v župniji Sv. Andraža v Slovenskih goricah, je obiskoval domačo

ljudsko šolo, dva razreda realne gimnazije v Ptujju l. 1875. do 1877. — Ker pa mu je med tem umrl oče in je pogorela rojstna hiša, je moral šolo zapustiti in se je posvetil učenju godbe. L. 1881. je bil potrjen v vojake in je služil pri 87. pešpolku kot poddesetnik pri vojaški godbi. L. 1884. je doslužil vojake, prišel domov in se leto pozneje priženil v Andrence v župnijo Sv. Antona v Slovenskih goricah. Tu je našel na novem domu šest panjev čebel, in to je tvorilo začetek njegovega čebelarjenja.

Vzljubil je čebele in se z vsemi silami poprijel učenja v tej stroki. Kupoval je čebelarske knjige, kjer jih je dobil, naročal liste, shajal se je z izkušenimi čebelarji in si tako izpopolnjeval strokovno znanje.

Ob začetku Jurančičevega čebelarjenja se je pričelo in je vedno bolj napredovalo čebelarjenje s premičnimi satniki. Z vso vnemo se je Jurančič sprijaznil s tem novim načinom in začel delati panje kar sam, deloma po svoji glavi, deloma mu je v ta namen služila Sumperjeva knjiga o čebelarstvu. Vsak začetek pa je težak, zato tudi Jurančič ni bil zadovoljen s temi svojimi začetniškimi poizkusi.

Tisti čas je na čebelarskem obnebju žarela svetla Dzierzonova zvezda. Kakor starosvetopisemski prorok se je pojavil Dzierzon v krogu čebelarjev in si s svojim delom mahoma pridobil obče slavno ime.

Tudi Jurančiča smemo z vso pravico imenovati Dzierzonovega učenca. Z vso svojo mlado, ukaželjno čebelarstvo dušo se je oklenil svojega vzornika in mu je z vsemi njegovimi vrlinami in napakami ostal zvest do danes.

Pri tem vednem predelavanju raznovrstnih panjev zase in za druge se je spretni Jurančič privadil mizarskemu delu ter je v teku let do svetovne vojne napravil na tisoče panjev in veliko število manjših in večjih čebelnjakov. Jurančičevo praktičnost in mizarsko znanje smo imeli priliko občudovati na ljubljanski čebelarški razstavi, pri kateri je on tako odlično sodeloval.

Z bistrimi očmi je Jurančič opazoval gibanje v čebelarstvu, opazil je, da so Slovenci zlasti na Štajerskem zelo nazadovali v čebelarstvu, ker sploh ni bilo nikogar, ki bi se bil kaj zanimal za to važno narodnogospodarsko stroko. Da bi v tem oziru mogel kaj pomagati svojim rojakom do napredka, je šel na Dunaj v čebelarstvo šolo in tam l. 1902. napravil izpit za čebelarškega učitelja, l. 1905. pa je dovršil mikroskopski tečaj tudi na Dunaju.

Zelo značilno se mi zdi, da se je lotil že v tisti dobi stroke, ki je z ozirom na anatomično spoznavanje čebele, na razne bolezni, zlasti kužne, ki včasih usodno nastopajo pri čebelah in čebelarjem uničujejo kar cele čebelnjake, neogibno potrebna in sploh za vsak znanstveni napredek v tej stroki kar naravnost nujna.

Od l. 1902. dalje je Jurančič stopil kot čebelar v javnost. Začel je s poučnimi shodi in tečaji in s pisateljevanjem o čebelarstvu.

Kot predavatelj in društveni potovalni učitelj bivšega »Slov. čebel. društva za Spodnje Štajersko« je vršil službo od l. 1903. do l. 1920. To je opravljal prva leta na lastne stroške, brezplačno, pozneje proti povračilu potnih stroškov, kolikor je to dovoljevala društvena blagajna. Njegovo delo je deloma podpirala tudi Kmetijska družba štajerska.

Od leta 1919. do 1923. je bil Jurančič sprejet v državno službo kot potovalni učitelj za Štajersko, od l. 1923. pa vrši po naročilu velikega župana mariborske oblasti kot honorarni potovalni učitelj pouka na Štajerskem in v Slovenski Krajini, kakor imenujejo Prekmurci svojo domovino.

Ob svojem izrednem zanimanju za napredek čebelarstva se je Jurančič marljivo udeleževal raznih čebelarških razstav, n. pr. l. 1894. na Dunaju, 1895. v Ptuj, 1906. v Leobnu, 1910. v Gradcu, 1912. v Celju ob desetletnici štajerskega čebelarškega društva, l. 1922. v Ljubljani ob 25 letnici Čebelarškega društva za Slovenijo. — Posebno veliko je delal pri razstavah v Gradcu, Celju in v Ljubljani.

Za svoje neumorno delovanje je dobil Jurančič na raznih razstavah lepa odlikovanja, častne diplome, svetinje itd., od svojih višjih oblasti pa častne priznanice za zasluge.

Za njegovo delovanje na čebelarškem polju pa je najbolj značilna njegova »Čebeloreja«, kratek in lahkoumeven navod k umnemu čebelarstvu. — Po novjših virih in izkušnjah s posebnim ozirom na Dzierzonov panj in njegova navodila spisal Ivan Jurančič. S 50 dodanimi slikami. L. 1888.

Obširni rokopis o čebelarstvu je ponudil »Družbi sv. Mohorja«, ki pa je z natiskom odlašala, ker ji je bil spis preobširen. Pisatelj pa se je bal, da v krajšem obsegu čebelarjem ne bi mogel podati najpotrebnejšega, zato so se razgovori glede založitve knjige razbili in je pisatelj zahteval rokopis od družbe nazaj. Tajništvo mu ga je poslalo in obžalovalo, da se pisatelj ni mogel odločiti za to, da bi bil knjigo skrajšal. Ob tej priliki je pohvalilo lep in pravilni jezik pisateljev in dostavilo sodbo društvenega kritika, čebelarškega veščaka, da je njegov spis »Čebeloreja« izvrsten in posebno namenjen začetnikom.

Tej sodbi se moram tudi jaz pridružiti, ko sem pregledal v rokopisu Jurančičevo »Čebelorejo«, spisano l. 1888. Rokopis kaže, da je pisatelj vestno in temeljito porabil vso tedanjo slovensko in nemško čebe-

larsko literaturo, da jo je kritično obdelal in mnogo tudi samostojnega napisal na podlagi svojih preizkušenj in svojega raziskovanja. Prepričan sem, da bi bila ta knjiga, natisnjena v skrajšani obliki, našemu čebelarstvu mnogo koristila. V predgovoru k spisu pravi pisatelj: »Zaradi pomanjkanja čebelarških bukev sem spisal to delce o čebeloreji ne iz tega namena, da bi se hotel povzdigniti v zvezdno nebo čebelarških pisateljev ter kakovo nenavadno svetlobo razširjati med njimi, temveč čutim se dolžnega, da vsaj nekoliko koristim v čebeloreji svojim rojakom, ker upam, da bom marsikoga izpodbudil za čebelarstvo in zlasti začetnikom v srce položil temelj in veselje za čebelarjenje.

V tej knjigi bralcem predstavljam, kar so učeni možje spoznali in do veljavnosti povzdignili, kar so mojstrske roke izvršile in ker sem sam po lastnih izkušnjah, preiskovanjih in opazovanjih za dobro in potrebno spoznal, da bi vam pripravil in polajšal pot k spoznavanju čebeline narave in umni čebeloreji. Vendar, ako si se iz te knjige učil spoznavati čebelico in njena čudovita dela, nikar še ne misli, da že dovolj znaš, temveč segaj še po drugih večjih in bolj učenih knjigah, da postaneš razumen čebelar. Le ta se namreč sme imenovati umnega čebelarja, kdor natanko ve, zakaj to ali ono reč ravno tako stori in ne drugače ter pozna za vsako najmanjše opravilo pravi vzrok pa tudi namen.«

Kar pa ni izšlo v knjigi, vse to je porabil Jurančič pri svojih predavanjih in tečajih, tako, da je vendarle s tem koristil svojim rojakom.

Trdno se nadejamo, da nam bo Jurančič tudi še nadalje pomagal pospeševati naše čebelarstvo, čeprav hrepeni po tihi samoti, kakor je pisal svojemu prijatelju Jožetu Okornu, ko mu je v spomin podaril rokopis svoje »Čebeloreje«, rekoč:

V samoti tihi tu živim,
ni mar mi za ves svetni šum.
Narave le se veselim,
čebele sluškam: zum, zum, zum ...

Zaslužnega, vsestransko delavnega čebelarja, skromnega, krščanskega moža nam Bog ohrani še mnoga, mnoga leta!

Črtice o nepotrebem orodju.

Iv. Jurančič.

Stari moj prijatelj, čebelar in učitelj, ki službuje že nad 40 let, mi je pred kratkim pripovedoval, da se je sešel z nekim mladim tovarišem, ki služi komaj dobro leto, pa se je takoj pokazal izredno samozavestnega, modrega in učenega, celo nekake nauke mu je hotel dajati, tako rekoč levite brati. Pri tem sem se nehote spomnil, da ni bilo to prvi in zadnjikrat, ampak, da se kaj rado dogaja, rekel bi v vseh človeških stanovih, in nič manj pri čebelarjih.

Začetnik začne čebelariti, pa ne pride nikamor, ker mu manjka zdrave podlage, zato v svoji pretirani gorečnosti in domnevani modrosti zaide mimo vsega, kar je v resnici pametnega, dobrega in koristnega. Zlasti hrepeni čebelar začetnik, da bi v najkrajšem času dosegel veliko število panjev. Hoče tudi počenjati pri čebelah vse mogoče in nemogoče umetnosti, ki jih še dolgo ne bo razumel. Nazadnje mora imeti še najraznovrstnejše orodje, kar ga kje vidi ali iztakne v kakem ceniku. Res je, da dobro orodje zaleže polovico dela. Tudi v čebelarstvu je treba orodja več ali manj, kakor si pač kdo uredi svoje obratovanje. Toda čebelar začetnik naj upošteva, da dober čebelar rabi kaj malo orodja.

V teh vrsticah hočem nekoliko govoriti o orodju, ki ga malo rabimo ali pa je celo nepotrebno, ki koristi le prodajalcu, ne pa čebelarju. Najbolj nepotrebno orodje je trojtja past, to je priprava, s katero trote lovimo, kadar se preveč namnože. Ta past je izum davnih časov, ko čebelar ni še imel proti preveliki množitvi trotov nobenega drugega sredstva, nego umno obratovanje, ki pa je zaleglo le deloma in

samo ob gotovih pašnih, vremenskih in krajevnih razmerah. Razen tega je vplivala na množitev tudi čebelna pasma in starost matice. Družine z dveletnimi in s triletnimi maticami namreč so vedno bolj nagnjene k obilni reji trotov nego družine z mlajšimi. Dandanes pa imamo v satnicah in v premičnem satu vendar tako temeljito sredstvo, da lahko določimo množino trotov malodane do posameznega, ali pa vsaj preprečimo, da se čez mero ne namnože. Ako uredimo satje v panju tako, da ima vsaka družina za 1 dm² trotjih celic, potem se trotje ne morejo razmnožiti preveč, zadostili smo pa tudi naravnemu nagonu čebele. Ako bi hotel kdo trote popolnoma zatreti, da bi prihranil med, kar bi ga sicer troti použili, bi se ta pretirana sebičnost brédko maščevala, saj je tudi trot važen član čebelne družbe, baš tako kakor matica in čebela. Rekel sem, da 1 dm² trotovine zadostuje posameznemu panju, ta pa naj bo vsa na enem satu, in sicer zadaj ali ob strani gnezda. Vsi drugi sati v panju naj imajo samo čebelne celice brez trotjih, da jih v potrebi lahko kjerkoli porabimo. Ako čebele še kje drugod postavijo kako malenkost trotovine, jo izrežemo in nadomestimo na ta način, da urežemo primeren kos satja s čebelnimi celicami in ga pritrdimo v sat namesto trotovine.

Še bolj nepotrebna, oziroma neporabna oprema so čebelarske rokavice. Bojazljivi začetnik si kupi drage rokavice, misleč, da si mora roke pred piki dobro zavarovati. Pa kmalu ga izkušnja pouči, da rokavice ne varujejo pika, ker jih želo predre in ker imajo vonj po kavčuku, ki je čebelam zopr in jih draži. Tudi ovirajo gladko in zanesljivo delo, saj je treba pri čebelarjenju včasih prav zanesljivo in čvrsto prijeti. Vrh tega obtiči v rokavici sleherno želo, strupeni vonj pa čebele potem še bolj razdraži. Rokavice so torej predmet, ki provzroča stotinam čebel smrt, čebelarja pa ovira pri delu. Začetnik naj si zapomni izrek: *Mačka ne lovi miši z rokavicami*.

Enako nerodna in nerabna »potrebščina« je čebelarsko pokrivalo (kapa ali krinka). Pokrivalo provzroča neznošno vročino in ovira vid. Izkušen čebelar dobro ve, da pri čebelah treba mnogokrat dobro in natančno videti. Kdor si ne upa z odkritim obrazom k njim, naj si naredi iz redke tkanine (iz organtina) nekako vrečo, ki naj si jo natakne čez klobuk. Seveda mora biti tako dolga, da jo lahko zatakne za ovratnik. Tkanina mora biti črna, na beli se svetlobni žarki odbijajo, kar vid moti.

Omenim še eno orodje, ki sicer ni nepotrebno, in rabi dobro zlasti tistemu, ki ne kadi, a ga mnogokrat nepravilno, pravzaprav preveč rabimo, to je kadilnik. Dim je sredstvo, s katerim čebele najlažje krotimo, moramo ga pa rabiti previdno in zmerno. Dogaja se, da včasih naletimo na prave »divjake« med čebelami, ki so bolj z vragom v sorodu nego s čebelami. Koljejo kakor bi bile besne. Take se mora močno nakaditi. Vendar so to izjeme, kakršne se menda pri pristni kranjci nikdar ali pa prav redko pojavljajo, pač pa smo mi severnejši čebelarji že dovolj okusili, kako se koža daje čebelam v najem. Dim je čebelarju to, kar je vozniku bič. Pаметen voznik ne udriha venomer po živali, temveč rabi bič le v resnični potrebi in res po potrebi.

Čebelar začetnik naj skrbi predvsem za svojo strokovno izobrazbo. Kmalu sam spozna, kakšno orodje in koliko ga je treba. Naj obiskuje starejše čebelarje, posluša in uvaža njih nasvete, udeležuje naj se čebelarskih shodov, oziroma predavanj. Tisti denar, ki bi ga izdal za nepotrebno in ničvredno orodje, naj porabi za strokovne knjige in časopise, pa v kratkem postane izvežban čebelar, ki bo rabil malo orodja. Nihče ne postane slaven zaradi tega, ker ima najraznovrstnejše potrebno in nepotrebno orodje, pač pa mu je v čast, če je izobražen in zmožen toliko, da je kos svoji nalogi.

Brez žela ni medu!

Čebelarški sejmi v starih časih.

August Bukovec.

Težavne prometne razmere v srednjem veku so napravljale tudi našim čebelarjem mnogo preglavic. Trgovina s čebelnim blagom je bila zaradi slabih cest in zaradi nepripravnih vozil prav na slabem. Blago so morali večinoma tovoriti, ker so bili vozovi v tistih časih dokaj nerodni. Vrh vseh teh težav pa čebelarji dostikrat niti vedeli niso, kam z blagom, ker niso vedeli za kupce. Nič manjših križev pa niso imeli tudi ti pri iskanju blaga, ki se si ga s trudom in z veliko zamudo nabavljali.

Da bi si olajšali razpečevanje čebel, medu in voska, so tudi slovenski čebelarji po zgledu drugih stanov začeli prirejati sejme. Določene dni v letu so privažali na kak pripraven kraj blago ter ga postavljali naprodaj. Kupci so se kmalu temu privadili in so tiste dni od vseh vetrov prihajali na sejem.

Zanesljivi viri nam pripovedujejo, da se življenje na čebelarških sejmi v bistvu prav za prav nič ni razlikovalo od drugih. Tisti, ki so prihajali na sejme, zatrjujejo, da so videli mnogo zanimivega, pa tudi zabavnega. K temu so nemalo pripomogli razni mešetarji in pa — krčmarji... Niti običajnih sejmskih nepoštenih prodajalcev ni manjkalo, in marsikateremu kupcu so ostali le slabi spomini na sejme.

Najbolj znameniti so bili

izžanski čebelarški sejmi,

ki so jih prirejali po dvakrat na leto avgusta meseca. Glavni sejem je bil na sv. Lovrenca dan, drugi — manjši pa na Veliki šmaren.

Sejmišče je bilo na Studencu na občinskem svetu »Pri Virantu«. Domača občina je pobirala stojnino od posameznih panjev. Dajala jo je pa tudi v zakup na javni dražbi. Zakupnik se je moral potem zanj sam brigati. Lastnik gostilne »Pri Grbcu« na Studencu jo je imel več let v

zakup. Sejmarji so plačevali po 3 krajcarje od panja.

Že dan pred sv. Lovrencem so začeli čebelarji dovažati in donašati panje. Od blizu in daleč so se vozovi pomikali s hribov v dolino, mnogo blaga iz najbližjih krajev so pa ženske znosile na glavi. Čebele so dovažali zlasti iz Želimljega, z Golega, iz Lašč, z Roba, iz Ribnice, z Rakitne in z Blok, največ pa iz Loža in okolice.

Bili so časi, ko so pripeljali na glavni sejem do tritisoč panjev in še po več. Množina blaga je bila odvisna od raznih okoliščin. Kadar je bila prejšnjo jesen ajdova paša slaba ali pa če je bilo ob rojih grdo vreme, so pripeljali malo blaga. Če so pa čebelarji pustili za pleme mnogo panjev in so čebele spomladi zelo rojile, je bilo blaga čuda mnogo. Ljubljanski medar g. Oroslov Dolenc mi je pripovedoval, da ga je bilo nekatero leto toliko, da je samo on pokupil do 1000 panjev. Pozneje, ko niso imeli sejmi več nekdanjega pomena, so čebelarji dovažali čimdalje manj blaga. Tako je bilo l. 1874. na glavnem sejmu le 400 panjev, na drugem pa 238. Leta 1875. so jih pripeljali 500, leta 1877. pa samo 300. Leta 1882. so jih naštehi 750.¹ Od leta 1890. dalje so začeli sejmi prav naglo pešati.

Čebele so prodajalci zlagali kar na gola tla v sklade po 20, 30, 50 panjev, kolikor jih je pač imel posamezen čebelar. Skladi so bili brez strehe, zato so panji v zgornji vrsti včasih od žgočega solnca mnogo trpeli. V marsikaterem se je satje od vročine sesulo. Čebelarški »osebenjiki«, to so tisti, ki so prinesli na sejem le posamezne panje, so imeli prostor ob strani sami zase.

Panji so bili posebne mere, tako zvane izžanske; majhni, lahki, nenavadno kratki. Napravljani so bili iz prav tankih, nepostruženih jelovih desek. Končnice niso bile poslikane. Če je tak panj slučajno zašel med panje običajne mere, si ga lahko že od daleč opazil, tako značilno vnanjost

¹ »Slov. čebela« l. 1874, 1875, 1877, 1882.

je imel. Medarji so jeseni prodajali prazne take panjičke za slepo ceno — po 10 kr.

Čebele so sejmarji odmašili takoj, ko so jih zložili v sklad.

Vsebina panjev je bila največkrat bolj slaba; zanikarni prvci in drugi rojčki, ki si po rojenju niso opomogli niti toliko, da bi bili z delom zaprli panj. Starcev ni bilo vmes, le kak slab jalovec je zašel med te lakotnike. Dostikrat je bilo v panju komaj za pest čebel, ki jih je čebelar vsadil šele nekoliko dni pred sejmom. Tudi vse osirotele panje so pomešali med blago.

Edino čebele Ložanov so bile po navadi dobre. Sploh je slovelo blago iz Loža, da se ob ajdi najraje »odebeli«. L. 1874.² so pripeljali Ložani tako težke čebele, da že 30 let niso pomnile takih. Slabejši panji so imeli po 20 do 30 funtov, boljši pa po 40 do 50. S takim blagom se običajni izžanski panji seveda niso mogli kosati, saj so tehtali po končani ajdovi paši drug k drugemu komaj po 15 funtov s panjem vred. Pa je morala biti ajda dobra!

Cena panju se je ravnala po množini blaga in po njegovi povprečni kakovosti. Določili so jo vselej za dvojico panjev, ne za posameznega. So pa prodajali in kupovali tudi kar »na čez« celo skladovnico. Kolikor mi je bilo mogoče dognati, je veljala l. 1874. dvojica panjev 5 do 6 gld., l. 1875. v začetku 5, pozneje 4 gld., proti koncu pa celo samo 3 gld. L. 1877. so zahtevali 4 do 5 gld., leta 1882.³ pa 6 do 7 gld. So pa bila leta, ko si dvojico panjev lahko dobil za 2 goldinarja... V prav starih časih so prodajali roje po dvajsetici. Zaradi primere omenjam, da je tiste čase krava stala 4 tolarje.

Kupci so nakupljeno blago s sejma odpeljali naravnost v ajdovo pašo. Če je bila letina dobra, so zaslužili, največkrat pa izgubili. V zadnji tretjini preteklega stoletja so prihajali na sejme tudi trgovci z živimi čebelami.

Kupčija je bila včasih prav živahna, zlasti kadar je vreme kazalo, da utegnejo

čebele v ajdi dobro brati. V mokrih letih so bili kupci previdni, bali so se izgube.

Veliko besedo pri kupčiji so imeli mešetarji. Kadar se je pojavil na sejmišču kak znan kupec, je vse drlo za njim. Nastal je velik dirindaj in hrušč, kajti Izanci imajo kaj čvrsta pljuča in so samo v izpovednici bolj tihi. Kdor pa jezika ne hrani, ga kmalu žeja, zlasti ob pasjih dneh v avgustu. Uboge mešetarske pare so se ob takih prilikah zatekle v bližnjo gostilno, kjer so v naglici vprizorili »gasilske vaje«. Tam so potem kupčije nadaljevali in pili »likof«.

Čebele, ki jih čebelarji niso prodali na sv. Lovrenca dan, so pustili na mestu do drugega sejma, ki je bil ob Vel. Šmarnu. Do takrat so jih kaj malega še dopeljali, mnogo pa ne. Na tem sejmu so večinoma vse panje razpečali, če ne za dobro pa za slepo ceno.

Tudi po bližjih vaseh, n. pr. v Stajah, so sejemske dni prekupci navlekli po dve do tristo panjev, tja pa največ zaradi tega, da so neprodano blago potem lahko pustili na mestu do konca ajdove paše.

Na sejmihi so čebelarji, še več pa prekupci prodajali tudi med na debelo, v sodih in kebljih. Sklepali pa so tudi kupčije za običajni med v satju z zalego vred, ki so ga dobavljali kupcu po končani paši. Leta 1874. so ponujali med po 14 krajcarjev funt.⁴

Ižanski sejmi so začeli propadati že sredi preteklega stoletja. Pešali so od leta do leta prav naglo. Smrtni udarec jim je brez dvoma zadala železnica in pa trgovina z živimi čebelami, zlasti pa — nepoštenost sejmarjev. Vsi viri potrjujejo, da so nekateri prodajalci znali čebele prav navihano pripraviti na sejem. Že ko so vsajali roje, so skrbeli, da so se zbrali bolj zadi v panju. Kupec je potem mislil, da je roj potegnil satje že skoraj do konca. Prav slabe rojčke so izkušali prikriti na ta način, da so pritrdili v panj počez palčico, na katero so nataknili nekoliko

² »Slov. Čebela« 1874.

³ »Slov. Čebela« 1874, 1875, 1877, 1882.

⁴ »Slov. Čebela« 1874.

satičkov. Na prodaj so postavili tudi vse brezmatične in zanikarne panje, sploh vse tiste, ki so se jih hoteli odkrižati. Da bi kupca še bolj preslepili, so zjutraj na sejmski dan čebelam pokladali, da so potem postale »iskre« kakor ciganov konj, ki ga pred sejmom z žganjem spravi ob naduho. Če je hotel kupec pregledati vsebino panjev, se je žival usula nanj že iz prvega panja tako, da je radovedneža naglo minulo veselje do odpiranja panjev. Pri žrelih je bilo zelo živahno. Čebele, razburjene od medu, ki so mu primešali celo žganja, so se usipale trumoma iz panjev. Nevešči kupec je domneval, da so panji tako živalni, pa ga je prodajalec včasih opeharil. V zgornje vrste so postavljali najboljše panje, ker so vedeli, da ga ni kupca, ki bi po kolenih lazil okoli spodnjih, in da je v skladovnici mogoče potežkati le tiste panje, ki so v zgornji vrsti.

Te nezdrave razmere so odganjale kupce. Enkrat, dvakrat je prišel, potem ga ni bilo več blizu. Začela je temneti nekdanja slava izanskih sejmov in z leti je skopnela kakor sneg v sušcu.

Na mnogo boljšem glasu so bili

sejmi v Kranju,

ki so bili vsako leto o porcijunkuli, prvi, glavni sejem je bil 1. avgusta, drugi pa 4. avgusta. Sejmišče je bilo pod »Jelenom« na cesti ob Savi.⁵ Čebele so pripeljali z Gorenjskega kota, kupovali so jih pa čebelarji in prekupci iz krajev, kjer je mnogo ajde. Povprečno je bilo na sejmu 15 voz⁶, pa tudi po več.

Kranjski sejmi so se v marsičem razlikovali od izanskih. Čebel niso zlagali na tla, puščali so jih kar na vozeh. Tudi niso prodajali posameznih panjev. Kdor je hotel kupiti, je moral vzeti ves voz. Kupec se je s prodajalcem vselej domenil, da mu je čebele potegnil do doma ali pa v ajdo. S tem običajem je prodajalec že vnaprej računal.

Neprodane čebele so čebelarji prepe-ljali v ajdovo pašo.

Gorenjsko blago je bilo mnogo boljše nego izansko, panji znatno večji, roji živalni in založeni z živežem. Gorenjski čebelarji so nekdanj sloveli zaradi svoje poštenosti. Pod častjo jim je bilo, da bi koga opeharili s slabim blagom. Čas je pa zrahljal tudi gorenjsko čebelarsko vest in sčasoma so izgubili tudi kranjski sejmi svoj dobri sloves. Saj piše urednik »Slovenske čebele« v letniku 1874. na str. 67. o sejmi v Kranju: »Čuli smo dva čebelarja zelo, zelo tožiti zaradi nepoštenih prodajalcev. 'Lani', toži prvi, 'sem dobil polovico brezmatičnih panjev', 'in letos jaz', se oglasi drugi« ...

Pa si oglejmo še

ljubljski sejem,

ki nam kaže popolnoma drugačno lice. Tam niso prodajali čebel, marveč samo med in vosek. Vsako leto na prvi ponedeljek po Malem Šmarnu se je zbralo na sedanjem Marijinem trgu pred mostom mnogo čebelarjev. Ta sejem ni imel običajnega sejmskega lica. Nudil je bolj sliko čebelarskega tabora. V starih časih je bil izredno važen in prava pravcata borza za med in vosek. Namen mu je bil, da so se čebelarji med seboj razgovarjali o čebelarskih zadevah, se poučevali o čebelarskih letinah in o cenah za med in vosek. Stari čebelarji so rekli, da »so ceno delali«. Imeli so posebne odposlance, ki so hodili od medarja do medarja in se pogajali zaradi cen. K tistemu, ki je obljubil najvišjo ceno, so čebelarji potem vozili čebele v podiranje. Naravno je, da so posamezni medarji napeli vse strune, da bi izpodrinili neljube konkurente. Pa tudi čebelarski »senzali«, posredovalci so storili vse, da so z izigravanjem medarja proti medarju dosegli za čebelarje čim ugodnejše cene. Najvišjega ponudnika so na koncu pogajanj sejmarjem razglasili.

Medarji so se kaj radi na sejmu pomešavali med čebelarje in so izkušali vplivati na cene z neugodnimi vestmi o sla-

⁵ Podatki podružnice v Kranju.

⁶ Podatki podružnice v Kranju.

bih prilikah za izvoz, o bogatih letinah v drugih izvoznih deželah, o nizkih cenah medu v sosednji deželi itd. Včasih se jim je res posrečilo, da so med čebelarji napravili precej zmede.

Na sejme so prihajali tudi medarji in prekupci od drugod, zlasti iz Št. Vida nad Ljubljano, iz Škofje Loke, Kranja, Moravč in z Dolenjskega. Mnogi čebelarji so se na sejmu s prekupci domenili, da pridejo k njim čebele podirati. Prekupec se je potem pripeljal z vozom na čebelarjev dom in je prinesel s seboj posodo, tehtnico in orodje, ki ga je rabil pri podiranju.

Ljubljanski sejem je bil v starih časih zelo na glasu. Ljubljanski medar g. Dolenec mi je povedal, da se je kako leto zbralo po več sto čebelarjev, toliko, da jih je bilo na Marijinem trgu vse črno. Ni čudno, saj je bila Ljubljana nekdanj znamenito trgovsko središče za med in vosek.

Izmed vseh sejmov se je ljubljanski najdlje ohranil. Zadnji je bil l. 1905. Takrat se je zbralo približno 50 čebelarjev, ki pa pravzaprav niso vedeli, kaj hočejo. Privabili sta jih stara navada in želja, da bi se porazgovorili o čebelah...

Čebelarji nam dokazujejo, da je bilo naše staro čebelarstvo zelo važna kmetijska panoga in da so naši pradedje mnogo tržili z medom in voskom. Sejme smemo prištevati med najzanimivejše spomenike naše stare čebelarske kulture in naše čebelarske preteklosti. Zanimivi so pa tudi z našega narodopisnega stališča, ker so bili na vsem svetu samo pri nas običajni.

Vse čebelarje, ki bi vedeli o sejmih še kaj zanimivega povedati, prosimo, naj se oglase. Štajerske čebelarje prosimo, naj nam blagovolijo sporočiti, ali so bili tudi tam taki sejmi v navadi in kje.

Pravilno razumevanje lahko primerjamo s čebelo, ki blago, ki ga nabere, iz lastne moči predela in uredi.

Bacon, nov. org. DLXIV.

Kuhanje voska.

Jože Okorn — Ljubljana.

(Dalje.)

Kuhanje voščin in prešanje brozge.

Najprikladnejši čas za kuhanje je konec oktobra ali v začetku novembra meseca. Čebele takrat že počivajo in nas pri kuhi ne nadlegujejo. Lahko pa kuhamo vosek tudi spomladi, toda tedaj imamo navadno druge opravke, tako da nam je kuhanje nadležno. Pravilo, ki se ga držimo, bodi: Kar danes lahko storiš, ne odlašaj na jutri!

V prvi polovici oktobra meseca so noči hladne. Ko pade slana, poginejo čebelne vešče, čebele se pa stisnejo v gnezdo. To priliko porabimo, da pobereмо satje iz medišč, ga sortiramo in shranimo za prihodnje leto, ne da bi ga žveplali. Satje, ki ga odberemo, bodisi ker je prestaro ali pa slabo, izrežemo in zdrobimo ter pripravimo za kuho. Iz izdelanih satov, ki smo jih pustili za bodoče leto, ne pozabimo izrezati trotovine, ker s tem ne samo da pridelamo več voska, ampak skrbimo tudi za močnejše in lepše trote plemenjake.

Ko smo zbrali vse voščine (glej članek: Kuhanje voska, str. 51—53), pripravimo orodje, ki je potrebno za kuho, stiskalnico, čistilnik, vreče, lonce i. dr., da nam gre potem kuha gladko in naglo od rok. Vosek kuhamo redno le ob toplem, čeprav deževnem vremenu, nikdar pa ne v mrazu, ker se takrat prenašlo trdi.

Najraje kuham vosek pri očetu Pavlinu v Trnovem. On ima sicer preprosto a izborna pripravo, poleg tega mi pa pri kuhi tudi vedno pomaga. Zaradi izborne in praktične ureditve se nama speši delo zelo hitro, celo prehitro, tako, da ne pride oče Pavlin do čedre, jaz pa ne do cigarete tako dolgo, dokler niso vse voščine skuhanne in izprešane.

Kuhanje voska ni nič kaj prijetno delo, zato vsak stremi, da ga čim hitreje skuha. Zaradi tega vam hočem opisati Pavlinovo kuho voska.

Pri kuhanju voščin po Pavlinovem načinu rabim dva kotla, ki sta vzdana drug

poleg drugega. Ker pa ima le malokdo dva kotla, si lahko pomagamo z vzdanim kotlom in brzoparilnikom. V enem kotlu (brzoparilniku) segrevamo vodo, v vzdanim kotlu pa kuhamo voščine.

Oba kotla najprej napolnimo do tričetrtine z vodo, če le mogoče z dežnico, ker je mehka. Ko smo zakurili, postavimo pol metra od kotla stiskalnico (glej sliko na str. 51!), vanjo pa vtaknimo vrečo. Pod izlivek stiskalnice postavimo lonec, med kotlom, v katerem kuhamo voščine, in stiskalnico pa položimo široko desko, da brozga ne kaplja pri prenašanju na tla, ampak na to desko. Nato pripravimo čistilnik za vosek, ga postavimo tako, da nas pri stiskanju ne ovira, pač pa je pri roki, kadar vlivamo prešanino.

Preden zavre voda v kotlu, v katerem bomo kuhali voščine, vsujemo vanj primerno množino zdrobljenih voščin (ne kep), ki jih nato pridno mešamo in čakamo, da pomalem vro. Če vro premočno, nam lahko skipe. Takrat jih moramo hitreje mešati. Le v skrajni sili, kadar brozga prehudo vre, dolijemo nekoliko mrzle vode. Ko so se voščine dobro prekuhale in popolnoma razpusile, postane brozga godna (približno po 10 do 15 minutah ko je zavrela). Takrat jo začnemo prešati. Da je godna za prešanje, spoznamo po penastih rumenih mehurčkih (smetani), ki se napravljajo po vrhu. Ne pozabimo pa pred prešanjem vliti v čistilnik par litrov krop, drugače se vosek v njem prehitro trdi, prime dna in sten ter zamaši pipo.

Godno brozgo še enkrat dobro premešamo, nato jo pa z velikim korcem ali s ponvico začnemo vlivati v vrečo v stiskalnici toliko časa, da je vreča do vrha stiskalničnega oboda napolnjena. Že med vlivanjem odteka skozi vrečo vreča voda z voskom vred v postavljeni lonec, ki ga ne pozabimo zamenjati s praznim, še preden je do roba poln, polnega pa izpraznimo v čistilnik, ki ga vedno sproti pokrivajmo.

Ko je vreča polna brozge in lonec pod izlivkom stiskalnice zamenjan s praznim, vrečo lepo podvijemo in zložimo v sredino

stiskalničnega oboda, položimo nanjo bet, nakar počasi privijamo vijak, dokler gre. Če vrhnjega roba vreče nismo pravilno zložili v sredino, se bet pri privijanju nagne v stran. V tem slučaju moramo stiskalnico odvit, bet vzdigniti in vrečo pravilno zložiti.

Ko je kotel prazen, nalijemo takoj iz drugega kotla vrelo vodo in vsujemo vanjo drugih voščin, odlito čisto vodo pa nadomestimo z mrzlo. Šele potem, ko je brozga že skoraj godna, odvijemo vijak, razklenemo obod in iztresemo iz vreče tropine ter pripravimo stiskalnico za novo prešanje. Vse to je treba kar najhitreje izvršiti, da se stiskalnica preveč ne ohladi in zaradi tega vosek ne trdi. Zato je najbolje, da imamo dve vreči. Potem lahko vrečo s tropinami zamenjamo s prazno ter brez zamude lahko nadalje vlivamo in prešamo brozgo.

Ko smo izprešali vse voščine, jih prekuhamo in izprešamo še enkrat.

Pri kuhanju in prešanju voščin posamezen človek nič ne opravi, ker imata celo dva preveč opravka, posebno še, če si ne znata delo pravilno razdeliti. Eden ima dovolj posla pri kotlu: doklada drva, doliva in prelija vodo, vsiplje voščine v kotel ter meša in vlija godno brozgo v stiskalnico. Drugi opravlja stiskalnico, iztresa iz vreče tropine, vlija prešanino v čistilnik, donaša drva in čisto vodo.

Ako kuhamo večjo množino voščin (70 do 100 kg), potem bo čistilnik kmalu poln prešanine. Vosek je lažji od vode in plava na njej. Zato iz polnega čistilnika brez skrbi odtočimo pri pipi vodo, ki je pri dnu. Odtakajmo pa jo sproti in samo toliko, kolikor dolijemo prešanine, to pa zato, da se voda in vosek v čistilniku preveč ne izhladi.

Nekateri posebno varčni čebelarji rabijo odtočeno črno vodo za drugo kuho, ker je že topla. Tega pa ne priporočam. Prepričal sem se, da na ta način nikdar nisem skuhal tako lepega rumenega voska, kakor pa če sem kuhal vedno v čisti vodi. Poleg tega pa prekuhana črna voda voščin

nikdar tako ne izluži kot čista in je zaradi tega tudi pridelek voska manjši. Zato to vodo vedno zavržem. Za kuhanje voščin uporabljam če le mogoče dežnico. Trda voda ima v sebi železo, ki provzroča, da vosek potemni ali porjavi, dežnica pa je mehka in brez raztopin.

Tudi ne pustim voščin predolgo vreti, kajti vosek postane potem krhek, ali pa se rad zažge (prismodi). Kolači, uliti iz voska, ki je preveč vrel, radi pokajo in se drobe, prižgani vosek pa porjavi in potemni.

Čiščenje voska.

Gorenjski čebelarji pravijo temu opravilu »žehtanje«, kar tudi odgovarja bistvu opravila. Namreč, po končanem prešanju napolnimo kotel, v katerem smo prej segrevali vodo, vnovič do vrha z vodo in jo zavremo. Ne pozabimo pa pogasiti ognja pod drugim kotlom in ga vsaj do polovice napolniti z vodo, sicer lahko počí. Ko voda v polnem kotlu zavre, odtočimo iz čistilnika toliko vode, kolikor je nameravamo vrele, čiste doliti. Čistilnik mora biti skoraj do vrha poln (4 cm do roba). Vanj vlijemo poln kotel kroga, čistilnik pa pokrijemo s pokrovom, ga dobro ovijemo s toplo odejo in pustimo eno uro v miru.

Poleg voska smo pri prešanju iztisnili iz voščin tudi razne primesi: obnožino, delce srajčk od zalege in drugo. Te so lažje nego voda, a malo težje od voska. V eni uri se iz voska, ki je spričo dolitega kroga zelo vroč, loči vse smetje, se sesede na dno voščene plasti in plava nad vodo.

Čez eno uro odvijemo s čistilnika odejo in ga odkrijemo. Po gladini voska plavajo temne pene, ki jih z mokro, dobro namočeno leseno žlico počasi odplavimo k robu čistilnika, jih posnamemo in denemo v kako posodico. Čistilnik nato iznova pokrijemo s pokrovom in ga odenemo, posnete pene pa stisnemo v kepo in jih shranimo za kuhanje v prihodnjem letu.

Pozajemanje in vlivanje voska.

Preden začnemo s pozajemanjem in vlivanjem voska, si pripravimo posodo. Za pozajemanje nam dobro rabi skodelica z

dvema ročajema. Najbolj praktična je nalašč za to pripravljena skodelica, ki jo rabi pri tem delu oče Pavlin. Na že prej imenovani sliki jo prav dobro vidimo. Skodelica drži 1 kg voska. Dva centimetra pod robom ima 8 cm širok in 5 cm dolg lij, jeziček, ki pomaga, da ne samo lahko pozajamemo skoro ves vosek, ampak da vidimo na liju tudi vsako najmanjšo smet, ki zdrkne v skodelico.

Vosek vlivam najraje v nepoškodovano gladko položčeno posodo. Paziti moramo, da posoda ni zgoraj ožja nego spodaj ali pa okrušena. Pološčene posode namreč ni treba mazati z medom, ker v njej vosek sam od sebe lepo odstopi. Tudi primerna lesena posoda, na primer kebel, je za vlivanje kolačev prav dobra, toda biti mora dobro namočena in znotraj namazana z medom ali pa z milom. Toda kolači v leseni posodi ne postanejo nikdar tako gladki kakor v položčeni.

V čistilniku se vosek le počasi ohlaja. Preveč vročega pa ne smemo pozajemati, ker kolači potem zelo razpokajo. Pozajemati začnemo šele takrat, kadar se začne vosek ob robu čistilnika trditi, v sredini pa mreniti. To se zgodi navadno po 15—30 minutah potem ko smo ga posneli. Pas strjenega voska na robu čistilnika sme biti k večjemu 2—3 mm širok. Kadar to opazimo, postavimo na stol poleg čistilnika položčen lonec ali lesen namočen kebel, kamor pač nameravamo vlivati vosek. Nato vzamemo s čistilnika odejo in pokrov in začnemo vosek na lahko zajemati. Ko je skodelica polna, jo mirno prenesemo v posodo in vlijemo vanjo vosek, pa ne z viška, ampak tik iznad površine voska. Če vlivamo z viška, se napravlja na površini mnogo mehurčkov, zaradi katerih kolač po vrhu ni gladek.

Glavno pri tem delu pa je, da vosek kolikor mogoče naglo, toda previdno pozajemamo in vlivamo, sicer bi ga skalili (zbrodili). Kaleža ne smemo pozajemati, pač pa izkušajmo čistega voska pozajeti kar največ mogoče. Če mirno in previdno delamo, bomo pozajeli vosek tako čisto, da bomo

na koncu razločno videli smetje, ki plava v vosku na dnu voščene plasti.

Po končanem delu pustimo čistilnik do drugega dne v miru, z voskom napolnjeno posodo pa pokrijemo s pokrovom in dobro zavijemo s cunjami, da se vosek prav počasi ohlaja. Prihodnji dan vzamemo iz čistilnika smetno plast voska, ki plava na vrhu, jo spodaj osnažimo in shranimo za prihodnjo kuho, kajti da bi jo pretopili, ni vredno.

Vosek se je v noči v posodah strdil. Če so kolači še topli — pri večjih se to kaj rado zgodi —, jih pustimo, da se popolnoma strde in ohlade in jih šele potem vzamemo iz posode. Sicer pa lahko ostanejo kolači več dni v posodah.

Na ta način skuhan vosek je tako rekoč brez madeža, čist, lepo rumen in gladek. Veselje ga je pogledati. Zato naj se vsi čebelarji, ki hočejo skuhati lep vosek, ravnajo po teh navodilih!

Pri kuhi ostanejo poleg majhne množine voska tudi tropine. Pred vojno so jih kupovale razne svečarne, sedaj pa ne dobimo kupca zanje. Najbolje je, da jih posušimo in potem pokurimo na ognjišču, ker zelo rade gore.

Kaj je z nosemo v Sloveniji.

Avgust Bukovec.

»Pčelar«, glasilo srbskih čebelarjev, pri naša v letošnji oktobrski številki članek »Pred opasnošču«, izpod peresa urednika g. Jovanovića. Pisec opozarja srbske čebelarje na nevarnost, ki jim grozi, če bi se v Srbiji pojavili kužni bolezni čebel: gniloba in nosema. V članku omenja tudi, da so nosemo ugotovili »več i u našoj domovini u Slovenačk o j«.

Ni nam znano, iz katerega vira je g. Jovanović zajel to vest. Tudi ne bomo tega preiskavali, dasi bi bilo zanimivo dognati očeta te trditve. V interesu našega čebelarstva pa je, da na tem mestu izjavljamo, da je vest neosnovana

in da o nosemi v Sloveniji ničesar ne vemo. Vsaj piscu teh vrstic ni znano, da bi kak slovenski čebelar imel opravka z njo. Izjavljamo tudi, da nam niti na misel ne prihaja, da bi kaj prikrivali.

Pčelarjeva vest utegne provzročiti prav neljube posledice za naše čebelarje, zlasti ker ob takih prilikah radi pretiravajo. Mislimo pa, da se ne motimo, ako trdimo da smo tem vestem vzrok kolikor toliko slovenski čebelarji sami. Zdi se nam, da so tudi posamezni naši čebelarji pod vplivom vesti o nosemi, ki prihajajo iz tujine. Sedaj vidijo povsod strahove. Če se pojavi v kakem čebelnjaku griža, navadna griža, kakršne je v nekaterih letih povsod dovolj, ki jo provzroča slaba zimska zaloga ali pa dolga zima, brž so razni čebelarski modrijani pokonci ter ugibajo, ali ni morda to nosema. »Kajpak da je nosema! Seveda je, pa še kakšna! Vsa »znamenja« govore za to. Saj drugega ne more biti.« Take in podobne izjave slišimo in »glas gre po deželi« kakor Žnidaršičeve pekatete... Nikar ne kličimo vraga, navsezadnje se res prikaže!

Prav prijateljsko svetujemo čebelarjem, naj se ne prenaglijo s svojimi sodbami ob takih prilikah. Sumljivi znaki niso še dokazi o kaki bolezni. Čebelar lahko domneva, da imajo njegove čebele to ali ono bolezen, končno sodbo pa naj prepušča drobnogledu v znanstvenikovih rokah. To velja zlasti glede noseme. Le uspeh preiskavanja, ki ga izvrši kak bakteriolog, more biti za nas merodajen, ne pa »mnenje« praktičnih čebelarjev, pa čeprav so vsega uvaževanja vredni z ozirom na njih dolgotrajno prakso. Ne smemo prezreti, da ima prenagljena sodba lahko prav hude posledice za čebelarja, pa tudi za tistega, ki je podal sodbo. Kadar ne moremo z brez-pogojno zanesljivostjo ugotoviti vzroka bolezni, priznajmo to odkritosrčno. Zaradi tega nam ne pade čebelarska krona z glave.

V interesu naših čebelarjev, oziroma naše trgovine s čebelami in z medom pa je, da omogočimo čebelarjem, da se lahko ob

sumljivih primerih obračajo do kakega zavoda, ki more vselej z vso zanesljivostjo ugotoviti vrsto bolezni. Zavod mora biti javen in mora razpolagati z vsemi pripomočki, da lahko take preiskave izvršuje. Glavno pa je, da niso drage, to se pravi, da račun ne zapre človeku sape. Svedočba mora imeti značaj uradne listine, ki upravičuje oblast, da na njeni podlagi ukrene vse, kar je potrebno, da se bolezen ne razpase.

Na podlagi pisave »Pčelara« se je oddelek za kmetijstvo po velikem županu ljubljanske oblasti takoj obrnil do Državne kmetijske poskusne in kontrolne postaje v Ljubljani s prošnjo, da izjavi, je li pripravljena prevzeti preiskavanje čebelnih bolezni. Ker je ravnatelj tega zavoda čebelarjem naklonjen, in ker je tam uslužben dober bakteriolog, je mnogo upanja, da ne bo nikakršnih težav zaradi povoljne ureditve te zadeve. Morebiti se to zgodi še letos. Potem bomo imeli na razpolago zavod, do katerega se bomo mogli ob sumljivih prilikah obračati, zavod, ki bo vselej zanesljivo ugotovil vrsto bolezni. Potem pa utegne biti tudi konec — domišljijam o noseči v Slovenji. Upajmo!

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič — Ljubljana.

Oktober 1925.

V začetku meseca je bilo še nekaj zapoznelega cvetja in tu pa tam je še kaka čebelica prinesla obnožino. Njih pridnost je ustavila splošna slana, ki je padla sredi meseca.

Tri postaje poročajo, da se je teža opazovalnega panja nekatere dneve večala. Prirastek pa ni imel izvora v prosti naravi, temveč je bil, kakor pišejo iz Novega mesta, sad ropanja.

Za dopolnitev zimske zaloge je bilo vreme ugodno. Razen na Dolenjskem in v vzhodnem delu mariborske oblasti jim je bilo treba z majhnimi izjemami sploh po-

pitati. Pokladali so sladkor, da so spopolnili zimsko zalogo.

Še vedno je čebelarjev, ki o pravilnem združevanju čebel nimajo pojma. Gospod poročevalec iz Tacna piše: »Združevanje čebel v A.-Ž. panjih je zelo preprosto, in kdor količkaj pozna naravo čebel, ne bo imel pri tem izgube. Dva moja soseda sta pa tako združevala, da so združene družine izgubile matice in poleg tega so jih še druge izropale.«

Od časa do časa nam prihajajo poročila o čebelnih boleznih. Tudi sedaj nam z Viča poročajo, da so oktobra meseca opazovali pri nekaterih čebelnjakih, da so čebele lezle iz panjev, padale na tla in umirale. Napravile so utisk, kakor da bi bile od mraza odrevenele. Gosp. poročevalec je pri svojih čebelah dognal, da jim mraz ni mogel škodovati, ker je bilo deset stopinj Celzija v senci, in da so padale čebele posebno pri onih družinah, ki jim ni dodal za zimo sladkorja, ki so sedele torej na čistem jesenskem medu.

Pri tej kakor tudi že pri nekaterih drugih boleznih smo bili v zadregi, kaj je bilo vzrok temu pojavu. Moramo navesti, da je še mnogo čebelnih bolezni sploh nepojasnjenih, da ne dobimo nikdar točnih in popolnih podatkov in da dosedaj nismo še imeli človeka, ki bi nam bil obbolele in odmrle čebele temeljito preiskal. Sedaj se utegne stvar obrniti na bolje. Društvo je zvedelo za domačega strokovnjaka, ki bo kos tej nalogi. Upanje je, da se odboru posreči, da ga pridobi za sodelovanje.

V Vržeju, v Cezanjovcih in v drugih krajih v Prekmurju imajo še vedno mnogo medu in voska na prodaj. Ljudje žele, da bi čebelarsko društvo razpečavalo njih pridelke ali vsaj v svojem glasilu brezplačno objavljalo ponudbe svojih članov. Če društvo ne bo ničesar ukrenilo za povzdigo kupčije, se ondotne podružnice boje, da izgube vse člane.

»Ena lastovka še ne napravi poletja«, je rekel začetnik, ki mu je pobegnil edini roj.

Društvene vesti

Predavanja. 6. decembra v Škofji Loki ob 11 dopoldne v »Društvenem domu«. — 27. decembra v Tacnu pod Šmarno goro ob 1 popoldne pri g. Snoju.

Lístnica tajništva. Vsem podružnicam smo te dni poslali tiskovine za bodoče leto in okrožnico. Prosim, da bi se ravnali po navodilih prejete okrožnice. Direktnim naročnikom smo priložili v tej številki položnice za plačanje članarine (naročnine), ki znaša letno 40, za inozemstvo pa 45 Din.

Prvo številko l. 1926. pošljemo vsem letošnjim članom, drugo pa prejmejo samo tisti, ki so plačali članarino.

V decembru sta za predavanje še prosti nedelji 13. in 20. decembra. Podružnice, ki žele prirediti ta dneva predavanje, naj se pravočasno javijo. Oglase naj se tudi za predavanja v januarju in februarju prihodnjega leta, in sicer vsaj do 15. decembra t. l.

Seja načelstva dne 12. novembra 1925. Navzočni gospodje: prošt Kalan, Babnik, Mesar, Okorn, Verbič Ivo. Opravičili so se gg. Humek in Verbič.

1. **Tajnikovo poročilo.** Tajnik je poročal o uspehu in stroških za čebelarsko razstavo na Dunaju, o dopisih, ki so bili odpisani Savezu, in o drugih tekočih poslih. Poročilo je bilo odobreno.

2. **Blagovni oddelek.** G. ravnatelj Mesar je poročal o stanju blagovnega oddelka. Sklenilo se je, naj oddelek naroči za bodočo sezono vse potrebne čebelarske potrebščine in orodje. Razpravljalo se je tudi o izdelavanju satnic, vendar se pa o tem še niso napravili končni sklepi. Vprašanje se bo obravnavalo in končno rešilo na prihodnji seji načelstva.

3. **Slučajnosti.** Sklepi: Od g. Debevca se kupijo nekatere čebelarske knjige. — Dopis Kmetijske družbe o izdajanju skupnega glasila se je prečital in je društvo sklenilo po vsestranskem uvaževanju, da ne more pristati na predlog. — Gosp. Jurančiču se honorira šest predavanj. — Društvo kupi tabele o kužnih boleznih čebel in zalege kot učilo za tečaje o kužnih boleznih. — Dovolil se je kredit za nabavo kartoteke za upravištvó. — Vsem tiskarnam se bodo poslali pozivi, naj stavijo društvu ponudbe glede tiska »Čebelarja« v l. 1926.

Jože Okorn, tajnik.

Lastnim izkušnjam ne smemo pripisovati prevelike splošne veljave.

Vesti iz podružnic

OBČNI ZBORI.

Črna pri Prevaljah. Tukajšnja podružnica sklicuje svoj občni zbor na praznik sv. Stefana dne 26. decembra v društvenih prostorih pri Drofeniku, in sicer po drugi službi božji. — Čebelarji naj se ga vsi udeležijo! Odbor.

Čebelarska podružnica na Breznici bo imela svoj redni letni občni zbor dne 26. decembra 1925 ob 3 popoldne pri predsedniku v Smokuču št. 37 z običajnim dnevnim redom. — K številni udeležbi vabi odbor.

Čebelarska podružnica v Velikih Laščah priredi v nedeljo dne 20. decembra 1925 po jutranji maši svoj redni letni občni zbor z naslednjim sporedom: Poročilo predsednika, tajnika in blagajnika; vpisovanje članov in pobiranje članarine za leto 1926; sklepanje glede tečaja ozir. predavanja v letu 1926. in dr. — Čebelarji člani, udeležite se zborovanja prav vsi in povabite tudi čebelarje nečlane, da tudi oni pristopijo v družbo naprednih čebelarjev. Zaradi pravočasne sestave seznama članov in članarine se za številno udeležbo pri občnem zboru še posebe priporočata tajnik in blagajnik.

Čebelarska podružnica v Škofji Loki vabi na nedeljo dne 6. decembra 1925 vse člane k rednemu letnemu občnemu zboru. Začetek ob 11 dopoldne v »Društvenem domu«. Dnevni red je običajen.

Podružnica v Ljutomeru bo imela občni zbor dne 6. decembra t. l. ob pol 9 z običajnim dnevnim redom v mežnariji v Ljutomeru. Vse člane in čebelarje vabimo, da se zbora zanesljivo udeležijo in obenem plačajo članarino za leto 1926. Članarina ostane ista kot doslej. Odbor.

Podružnica za Ljubljano in okolico bo imela svoj redni občni zbor dne 13. decembra 1925 ob pol 10 dopoldne v godbeni dvorani na moškem učiteljskem v Ljubljani na Resljevi cesti v pritličju desno. — Dnevni red je običajni. — Podružnične člane vabimo, da se zbora polnoštevilno udeležijo. Prezeli, tajnik.

Podružnica v Limbušu bo imela občni zbor v torek dne 8. decembra t. l. ob 8 v limbuški šoli. Spored: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitve. 4. Slučajnosti. I. Šiško, načelnik.

Podružnica pri Sv. Trojici v Slovenskih goricah bo imela svoj občni zbor dne 20. decembra t. l. po jutranji maši v samostanski dvorani. Vabimo vse člane, pa tudi druge čebelarje, da se zbora udeležijo. Vsak član naj privede vsaj enega čebelarja, ki namerava postati član. Matevž Ploj, predsednik.

Podružnica za Ormož in okolico bo imela svoj redni občni zbor v nedeljo dne 27. decembra t. l. ob 8 pri g. Rozmanu, organistu v Ormožu, po tem sporedu: 1. Pozdrav. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitev novega odbora, dveh pregledovalcev računov, delegata za občni zbor Čebelarskega društva za Slovenijo v Ljubljani in njegovega namestnika. 5. Slučajnosti. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Podružnica v Tacnu bo imela redni občni zbor dne 27. decembra t. l. pri Ivanu Snoju (p. d. Miklavžku) v Tacnu h. št. 19. Začetek ob 3 popoldne. — O 1 bo predavanje gosp. Okorna o modernem in praktičnem čebelarstvu (o prevažanju čebel, prestavljanju, rojenju, odvzemanju medu in o maticah). — Ker je letošnji občni zbor izredne važnosti za podružnične člane, pričakujemo, da

pridejo vsi, zlasti ker bo podano tudi poročilo o gmotnem uspehu veselice.

Čebelarška podružnica za konjiški okraj bo imela v nedeljo dne 27. decembra t. l. ob 1 popoldne svoj redni občni zbor v osnovni šoli v Žičah z običajnim sporedom. Čebelarji, pridite! Odbor.

DRUGA POROČILA.

Čebelarška podružnica za Savinjsko dolino. Dne 30. avgusta smo imeli ob treh popoldne pri Tezarju, p. d. Jožefu, v Dolenji vasi pri St. Pavlu v Sav. dolini dobro obiskan čebelarški shod samih navdušenih čebelarjev iz bližje okolice. Tokrat nas je obiskal potovalni učitelj g. Jože Okorn iz Ljubljane, ki je v dve uri trajajočem govoru temeljito, nazorno in poljudno razmotrival razne čebelne kužne bolezni, zlasti gnilobo, čebelno kužo, noseimo in grižo. Svoje predavanje je znal tako zaokrožiti, da ga je lahko vsakdo umel. Zabeliti pa je znal tudi s humorističnimi ocvirki, da je postalo predavanje, dasi drugače le teoretično — vendar zelo zanimivo. Končno nam je še praktično pokazal, kakšna naj bo zdrava zalega in zdrave čebele, od katerih nam je pokazal eno pod povečalnikom celo razteleseno. Vsi navzoči so mu bili za njegov trud srčno hvaležni in se mu je načelnik tudi primerno zahvalil proseč ga obenem, naj nas še kdaj obiše. Še enkrat: hvala lepa!

Dolenjski.

Čebelarško podružnico za Središče ob Dravi smo ustanovili dne 30. avgusta t. l. V odbor so bili izvoljeni: Jakob Bratuša za predsednika, Ivan Lovrec za tajnika in blagajnika, Alojzij Horvat in Rudolf Kolarič pa za odbornika. — Navzočnih je bilo 8 čebelarjev. Ker gre leto h koncu, bo več čebelarjev pristopilo šele ob novem letu, tako da bomo imeli vsaj 15 članov.

Lovrec.

Podružnica v Ljutomeru je priredila dne 24. maja enodnevni čebelarški tečaj, ki je bil najlepši kar smo jih dosedaj imeli. Tečaj je vodil g. J. Okorn, kateremu izrekamo najlepšo hvalo za njegov trud in njegovo požrtvovalnost. — Ves dan nam je razlagal tako temeljito in jedrnat, da je moral vsak razumeti. Videlo se je, da dela s posebnim veseljem za procvit čebelarstva. To je vplivalo tudi na udeležence, da so ga pazljivo poslušali. Vsako trditev je utemeljil z dokazi tako, da je nedvomno marsikaterega udeleženca izpreobrnil iz Savla v Pavla. Hvaležni smo mu posebno za to, ker je v naše društveno življenje prinesel čvrstega, podjetnega življenja. Seme je padlo na rodovitna tla, in dosedaj redki A. Ž. panji se letos množe kot gobe po dežju. — Udeležencev je bilo nad 50 od blizu in daleč. Prišli so celo iz Središča in Čakovca. To je dokaz, da so med čebelarji nekateri res čebelarji, ki gojijo svoje čebelce z ljubeznijo in vedno stremijo po napredku. Med udeleženci je bila večina nečlanov. Veseli nas, da so tudi oni slišali nekaj o naprednem čebelarstvu in videli potrebo in korist tečaja, odnosno organizacije. Upajmo, da bodo kmalu v naših vrstah. Čim številnejši bomo, tem večkrat bomo prirejali tečaje, ki so nam tako zelo potrebni in tudi koristni. — Za sedaj je podružnica vložila prošnjo pri velikem županu za denarno podporo, da bi si mogla nabaviti najpotrebnejšega orodja, kakor: točilo, stikalnico za satnice, pripravo za pritrdjevanje satnic in svetiljko za razkuževanje panjev. — Ko dobimo še čebelarški zakon, potem se bo šele pokazala prava potreba in korist naše organizacije. — Pripomba. Člane naše podružnice opozarjam,

da prodaja sedaj trgovec Verbnik v Ljutomeru zelo praktične pitalnike iz bele pločevine.

B. K.

Čebelarška podružnica v Starem trgu pri Ložu je priredila dne 19. junija t. l. celodnevni čebelarški tečaj. Udeležilo se ga je precej tukajšnjih čebelarjev, pa tudi iz sosednjih občin. Vsi so z največjo pozornostjo poslušali teoretični in praktični pouk našega starega znanca g. Okorna iz Ljubljane. Tečaj je bil razdeljen tako, da je g. predavatelj najprej v sobi tukajšnjega izobraž. društva razlagal pomen čebelarstva in pravičnega čebelarjenja v novih A. Ž. panjih. V drugem delu predavanja pa je praktično spopolnil teoretično predavanje in podrobneje pojasnjeval posamezne točke v vzornem čebelnjaku g. Udoviča v Starem trgu. Tečaj smo zaključili v največjo zadovoljnost vseh navzočih. Tečaja se je udeležilo mnogo čebelarjev iz Blok.

Načelnik.

Čebelarška podružnica za Maribor in okolico je imela svoj zadnji letošnji sestanek dne 6. septembra v Bistrici pri čebelnjaku g. Ivana Šiške. G. Šiška nam je razkazal vso ureditev čebelnjaka, ki si ga je postavil in uredil po čebelarški knjigi Janševi. Med razgovorom o zazimovanju je pregledal en A. Ž. panj. Pri njem smo opazovali čebele, zalego, matico ter cenili zalogo medu v posameznih satih. — Čebelar g. Lasič je izrazil nevoljo zaradi nerednega objavljanja vabil v strokovnem listu.¹ — Za dne 31. oktobra je bil sklican izreden sestanek zaradi čebelne gnilobe, ki se je pojavila v Pobrežju ter bila javljena sreskemu poglavarstvu, ki je odredilo »zaporo« ter naročilo županstvu, da dožene število okuženih panjev in da ukrene kar je potrebnega, da se bolezen ne razpase. Okuženi panji so že uničeni. — Razvil se je prav živahen razgovor, ki je pokazal, da je treba za uradni pregled čebel večšega strokovnjaka, ki mora pregled izvršiti v primernem času. Pojav gnilobe je treba javiti tudi naši organizaciji, ki mora po možnosti imeti v evidenci tudi čebele neorganiziranih čebelarjev. Kot uspešno razkužilo se priporoča formaldehid, kot varovalno sredstvo pa timol (pri pitanju 1 dkg na 10 l, pri škropljenju pa 2½—3%). — Za občni zbor smo določili 6. januar 1926. l. v III. deški šoli, Ruška cesta, ob 9 dopoldne.

Tajnik.

Čebelarška podružnica v Tacnu je priredila dne 19. septembra t. l. čebelarško veselico pri Žibrtu na Brodu. Vsi obiskovalci so se vračali domov z dobre gostije prav zadovoljnih in veselih obrazov. Tudi mi čebelarški bratje smo bili hvaležni ter uverjeni, da nas ima Bog še rad, ker smo imeli jako lep solnčen, gorak dan ter lepo udeležbo. Ves večer sta nam prepevala dva zbora: pevsko društvo »Zarja« v Tacnu in zbor prosvetnega društva v Šmartnem pod Šmarno goro. Obema izrekamo iskreno hvalo za poset naše medene veselice. — Čisti dobiček veselice je bil namenjen za nabavo dere na peresih za prevažanje čebel. Ker pomeni ta nabava važen korak naprej, prosimo vse člane, da se letošnjega občnega zbora gotovo udeleže, da lahko sklenemo, ali napravimo voz ali ne. Treba precejšnjo vsotico denarja dodati, da bo zadost-

¹ Opomba uredništva. Prosimo točnejših podatkov, ne pa p a v š a l n i h obdolžitvev. Mislimo, da nima nihče vzroka do pritožb! Če zaostane kako poročilo, je to v zvezi s tiskarno, ki mora stvarino čestokrat lomiti, da je je ravno prav za list. Takrat odloži manj važne stvari. Vabilo ni ne eno zaostalo, pač pa poročila o shodih. Ali je to kaj tako strašnega?

valo. Vpoštevali bomo seveda tudi tiste čebelarje, ki dere bržkone ne bodo rabili. Take naše člane seveda ta zadeva ne bo toliko zanimala, vendar pričakujemo, da nam bodo pomagali, če imajo res kaj smisla za skupno in dobro delo ter za razvoj čebelarstva. — Obžalujem samo člane, ki se veselice niso udeležili. Vzrok nam ni znan. Vsaj po mojem mnenju upam da nimajo nobenega vzroka nagajati in nam veselje podirati, saj smo vendar imeli najboljši namen kljub slabi letini. Torej, prosim, pozdravite se! Pozabili bomo vse slabo. Podajmo si roke za smoteno delo! Zahvaljujem se vsem tistim čebelarjem, ki so pridno delali za veselico. Čebelarji! V slogi je moč. Pridite vsi na občni zbor in na predavanje! Tam povejte svoje mnenje, če smo mogoče kaj zakrivali. Rade volje vse poravnamo, če bo le v naši moči. Torej pridite, da si podamo roke in ustvarimo smernice za bodoče leto. Na svidenje! Ivan Snoj.

Podružnica v Hrušici je priredila v nedeljo dne 18. oktobra t. l., v šoli v Sostrem predavanje, ki se ga je udeležilo precejšnje število čebelarjev in prijateljev čebele. Razveseljivo je, da so prišli k predavanju tudi naši mladi fantje, bodoči čebelarji. Vsi so z zanimanjem poslušali izvajanje čebelarskega učitelja g. Josipa Okorna, ki je poljudno obrazložil, kako treba zazimiti čebele v A. Ž. panju, da nam bodo prihodnjo pomlad v veselje, a ne v žalost. Zaradi hladnega vremena ni kazalo vznemirjati čebel v čebelnjaku, ki žele v tem času edinole miru, zato je bil pouk le teoretičen. Tak je vsakemu čebelarju tudi potreben, a do prave veljave pride šele v zvezi s praktičnim razkazovanjem v čebelnjaku. Zato je g. predavatelj obljubil, da pride prihodnje leto v majniku k nam ter priredi pri šolskem ali kakem drugem čebelnjaku v bližini enodneven tečaj s praktičnimi vajami, da se zlasti čebelarji novinci seznajajo s praviim delom v našem panju. G.

Drobiž

Za 150 letni jubilej Janševe knjige »Popolni nauk o čebelarstvu« je spisal gospod Martin Perc iz Celja knjižico o Janševem življenju, njegovem delovanju in njegovi smrti. — Knjižica je pisana v nemškem jeziku, ker je namenjena najbolj čebelarjem drugih narodov, ki so o rojstvu, domovini in delovanju Janše kaj slabo poučeni, čestokrat popolnoma napačno. — Pisec je imel tudi namen, da izpodbije nebroj netočnosti v svetovni čebelarski književnosti o Janši. — Knjižica je pisana z redko ljubeznijo, skrbnostjo in temeljitostjo. Krasi jo več slik v maniri izza dobe Janševega življenja (bakrorezi), ki so ena lepša od druge. Posebno srečna je prva slika, ki nam kaže v zgornjem delu Janšev vdelani portret, spodaj pa epizodo iz njegovega delovanja kot čebelarskega učitelja v Augartnu na Dunaju. — Gospodu Percu prav od srca čestitamo, da mu je delo tako lepo uspelo. Slovenski čebelarji mu moramo biti hvaležni za njegovo rodoljubno prizade-

vanje. — Knjižico toplo priporočamo vsem tistim, ki znajo nemški. Gospod Perc ima še nekoliko izvodov na razpolago. Ur.

Čebelarji in vinogradniki se že od nekdaj pisano gledajo. Vinogradniki dolže čebele, da jim napravljajo jeseni mnogo škode v vinogradih, češ da nagrizavajo grozdne jagode in izsrkavajo sok. Čebelarji upravičeno ugovarjajo temu očitku. Priznavajo, da čebele res izsrkavajo sok, toda jagod ne nagrizavajo, ker imajo preslabe čeljusti. To je delo os, ne pa čebel. — Zagrebška »Pčela« piše, da so vinogradniki svoje dni vložili proti znamenitemu srbskemu čebelarju profesorju Ž. Živanoviću v Srem. Karlovcih tožbo zaradi škode, ki so jo po njih mnenju napravljale čebele po karlovških vinogradih. Živanović se tožbe ni ustrašil. Prinesel je na sodišče panj s čebelami in položil med čebele grozd, ki je imel popolnoma zdrave, nepoškodovane jagode. Panj je sodišče nato zapečatilo. Čez 24 ur so panj pred pričami odprli in našli grozd nedotaknjen. Niti ena jagoda ni bila nagrizena. Živanović je nato polovico jagod nabodel z iglo in položil grozd v panj, sodišče ga je pa zopet zapečatilo. Drugi dan, ko so panj odprli, se je izkazalo, da so čebele izsesale le nabodene jagode, drugih pa ne. Boljšega dokaza bi nihče ne doprinesel. Sodišče je Živanovića oprostilo, vinogradnikom je pa ostal — dolg nos. To naj si zapomnijo tudi naši vinogradniki, zlasti goriški in primorski, ki kažejo do čebele največ nestrpnosti. Prava reč, če se malo posladkajo, saj so tudi kmetu-vinogradniku med letom dosti koristile, ko so oplojevale cvetje in pripomogle k bogati žetvi. — Pregorečim sovražnikom čebele med vinogradniki pa svetujemo, naj tiste čebele, ki prihajajo v vinograde na gostijo, enostavno postrele ali pa z limanicami polove, pa bodo siti. Ur.

Kdor se nad svojim sovražnikom maščuje, se mu zgodi podobno kakor čebeli, ki se maščuje in piči, zato pa mora umreti.

Spinoza.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vse podružnice opozarjamo, da je sklep uredništva dne 19. vsakega mesca, ker 20. odda urednik rokopise v tiskarno. Kasneje došlih dopisov ne more potem več vpoštevati za dotično številko.

Prav vesele božične praznike želimo vsem čebelarjem, zlasti pa našim gg. sotrudnikom. Priporočamo se jim tudi za bodoče.

Cenik čebelarstva in potrebnosti,

Čebelarstva društva za Slovenijo v

Ljubljani, Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo (poleg stolne cerkve).

Predmet	Cena	
	Din	p
A.-Ž. panj na 9 satnikov najnovejšega sestava, kompleten z vsemi pritliklinami (s pripravo za prevažanje)	325	—
Isti na 10 satnikov, najnovejši in najpreciznejši izdelek	350	—
Baloni za 1 liter Din 8—, z odprtimi podstavkom vred	16	—
Baloni z zaprtim podstavkom za pitanje iz medišča	18	—
Čistilnik za med z dvojnimi sitom, iz zelo močne pločevine, emailiran	130	—
(Kupljen obenem s točilom samo 100 Din.)		
Deska za pritiranje satnic	6	—
Doza za 25 kg medu, iz fine pločevine	40	—
Doza, leseni obod, za pošiljanje po železnici	12	—
Garnitura za vdelavo satnic (dvojni topilnik za vosek, cevka za lepljenje)	30	—
Kapa, čebelarstva, za odpiranje (s tkanino)	45	—
Kolesce za vtiranje žice	20	—
Kozica, zaklopna, za odlaganje satnikov s čebelami	28	—
Matičnice (kletke) raznih vrst od 2 do 13 Din	—	—
Ista z oddelkom za hrano za razpošiljanje po pošti	3	—
Mreža, žična, za okna (pocinkana), kvadratni meter	46	—
Nastavek s tace za odkrivanje satja ob točenju medu	100	—
Nož za izpodrezavanje satja	10	—
Nož za odkrivanje satja	10	—
Odvijač za vijake	3	—
Okvirčki za A.-Ž. panje (nezbiti), za komad	1	75
Pitalnik za A.-Ž. panj iz bele pločevine	18	—
Posode za med, pločevinaste, a 4 kg	16	—
Iste za 55 kg	200	—
Posoda, glej doza za 25 kg	40	—
Iste (leseni sodi) za 50 kg	50	—
Posoda za čiščenje medu, z dvojnimi sitom	130	—
Razpustilnik za škropljenje čebel z medeno vodo	8	50
Razpustilnišča, pločevinasta, namesto kvačič za 9 ali 10 satnikov	—	—
Rešetka, matična, močna (domačega fabrikata) za 1 panj	15	—
Rešetka, matična, šibkejša, nebrušena, za m ²	94	—
Sinalnik, lesen, za A.-Ž. panje na 9 in 10 satnikov	25	—
Sito za čiščenje medu (pločevinasto)	20	—
Sistematizacija za umetno satje	1000	—
Stožer za snajenje A.-Ž. panjev	10	—
Solnica, jeklena, in zabijač (priprava za pritiranje kvačič)	20	—
Solnica za ometanje čebel	8	—
Silo za vrtnje luknjic	3	—
Točilo za med, najnovejšega sestava, pločevinasto, za 3 satnike 27×41 cm in email.	1120	—
Točilo za med z bronastim okriljem in emailirano	1220	—
Točilo s čistilnikom, samo 100 Din več.	—	—
Topilnik s svetilko in žličko za lepljenje satnic	50	—
Topilnik za voščine	80	—
Vilice za odkrivanje satja	—	—
Zapah za žrela:	—	—
— kovinski, enostranski	2	—
— leseni (Trinkov sestav) s peresom	1	50
— za, v klobčiču, dkg	—	50
Kovinski deli za A.-Ž. panj:	—	—
— 6 finih palic, 40 cm, a Din 1-25	7	50
— 2 nosilca za matično rešetko a Din 1-50	3	—
— 2 tečaja za vratca a Din 1-75	3	50
— 4 tečaji za brade a Din —50	2	—
— 2 mreži za okenca a Din 4-50	9	—
— 4 zapahi za okenca a Din —75	3	—
— 2 zapori za zaklopnico a Din —25	—	50
— 1/4 kg kvačič	5	—
— 1 kljukica za vratca	—	50
— rešetka za 1 panj, zelo močna, brušena	15	—

Gospodrske knjige

Janša, Nauk o čebelarstvu

Tretja izdaja. Priredil Frančišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Znideršičev (A.-Z.) panj. M. Humek. Din 24.—

Humek, Praktični sadjar.

Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 24 barvnimi prilogi in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120.—

Slovenska kuharica.

Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvnimi tabelami v navrnih barvah. Sedma izdaja. Vezana Din 220.—

Sadje v gospodinjstvu.

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta prir. M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog. in 42 slik. 30 Din.

Gospodinjstvo.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal dr. Franc Dolšak. Din 40.—

Nasveti za hišo in dom.

Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo velevažna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32.—, vezana Din 48.—

Sadno vino ali sadjevec.

Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavlil M. Humek. 20 D.

Breskev in marelica.

Navodilo, kako ju vzgajajmo in oskrbujejo. Z 22 slikami in 2 barvnimi tabelami. Sestavlil M. Humek. Din 12.—

Naše gobe.

Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavlil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vezano Din 100.—

Kubična računica

v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavlil Janko Dolžan. Vez. Din 30.—

Računar

v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vezan Din 30.—

Zemljepisni atlas

kraljevine SHS. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobn. zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48.—

Slovenci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vezan Din 60.—

Gospodarska geografija.

(Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija. Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavlil dr. Vinko Šarabon. Vezana Din 48.—

Parni kotel.

Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30.—

Ojačen beton.

Učna knjiga za stavbne šole in stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30.—

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani